

Likvidacija neprijateljskih civila

Aktivisti koji prate suđenje za ratne zločine ostali su zgroženi Vekićevim iskazom, po kojem je civile bilo legitimno likvidirati samo na osnovu procjene o tome imaju li kakvih skrivenih namjera

MI smo u ratu imali veliki problem, a to je prepoznati tko su tzv. civili među neprijateljima. Je li civil onaj tko se tako odijeva, a ima skrivene namjere i neprijateljski je nastrojen? Ako se došlo u mogućnost, takve ljude se likvidiralo. To smo morali činiti – to je dio šokantnog iskaza koji je početkom ovog tjedna na Županijskom sudu u Osijeku izrekao ratni ministar unutarnjih poslova

IVAN VEKIĆ, pojavivši se kao svjedok obrane na suđenju za ratne zločine počinjene nad civilima srpske nacionalnosti u Sisku, za što su optuženi VLADIMIR MILANKOVIĆ i DRAGO BOŠNJAK. Za Vekića je takvo postupanje bilo nužnost jer je, kako je kazao, zemlja bila puna petokolonaša, a civili u Sisku, dakle gradu pod kontrolom hrvatskih vlasti, likvidirani su samo na osnovu procjene o tome imaju li kakvih skrivenih namjera. Iako su, da podsjetimo, tijekom 1991. i 1992. godine u takvim zločinima ubijene 24 osobe, Vekić je istaknuo da danas ne bi bilo Hrvatske da 'nije bilo Milankovića i Bošnjaka', u to vrijeme njegovih podređenih, kao i ostalih branitelja.

EUGEN JAKOVČIĆ iz Centra za suočavanje s prošlošću Documenta kaže da su aktivisti

Ivan Vekić se izjavama sam kandidira za istragu
(Foto: PIXSELL)

koji prate suđenje ostali zgroženi Vekićevim svjedočenjem, ali i da to nije prvi put da on sam sebe javno kandidira kao materijal kojim bi se u istragama za ratne zločine na osnovu zapovjedne odgovornosti trebalo pozabaviti Državno odvjetništvo. Na Vekićevu odgovornost u 1990-im ĐORH su već ranije upozorili Amnesty International i Inicijativa mladih za ljudska prava.

'Slučaj Sisak je mučan i težak jer je riječ o ubijenim civilima Srbima, koji su jednako kao i ostali njihovi sugrađani u to vrijeme živjeli pod granatama i trpjeli ratne strahote. S druge strane, na mnogim suđenjima za ratne zločine događa se ili amnezija ili njihovo potpuno negiranje, kao kod Grubora, dok se u Sisku u sudnici o tome govori kao o legitimnom zločinu, što je doista strašno, pogotovo za obitelji žrtava', ocjenjuje Eugen Jakovčić.

■ Dragan Grozdanić

Novosti

Naslov: Preispitati Matićevu inicijativu

Datum: 22.02.2013 **Stranica, termin:** 12

Hrvatska **Naklada:** 8000

Autor: Nenad Jovanovic

Žanr: izvješće

Površina, trajanje: 166.64

Rubrika, emisija: INTRIGATOR

Vesna Teršelič,
voditeljica Documente

Kada se planiraju programi praktične nastave, bitno je uzeti u obzir da su povijesne situacije složene i višeslojne

Što mislite o najavi ministra branitelja Predraga Matića da će se uvesti dvodnevne ekskurzije osnovnoškolaca u Vukovar?

Ta inicijativa treba preispitivanje. Nju treba inicirati Ministarstvo obrazovanja jer je to njegov resor, a zbog sagledavanja kompleksnosti ratnih zbivanja ne bi bilo primjereno ići na jedno mjesto stradanja. Kada se planiraju programi praktične nastave, bitno je uzeti u obzir da su povijesne situacije složene i višeslojne te nastojati stvari sagledati iz više perspektiva. Vrijeme je da i Ministarstvo obrazovanja pripremi inicijativu za stručno osmišljavanje praktične nastave o periodu 1990-ih, ali i razdoblju Drugog svjetskog rata i socijalizma. Imamo tri sloja nasilne prošlosti u 20. stoljeću o kojima bi mlade generacije trebale znati više.

Što zapravo mladi mogu obići?

U Hrvatskoj nema puno mjesta koja su uređena i na koja mladi mogu otići. U Vukovaru su uređena, ali tamo nema obilježja za ubijene srpske civile. Zapravo, u Hrvatskoj je vrlo mali broj spomenika koji podsjećaju na ubijene srpske civile, kao što je onaj u Varivodama. Nakon 1990-ih, od nekadašnjih sedam spomen-područja iz Drugog svjetskog rata danas funkcionira samo Jasenovac, a druga su devastirana ili se uz velike napore samih djelatnika dovode u prikladno stanje.

Bi li Ministarstvo moglo preuzeti iskustva Documente, koja je organizirala obilaske mjesta stradanja iz zadnjih 70-ak godina?

U pratnji povjesničara ili svjedoka tih vremena, obišli smo teren kako bismo se sami uvjerali u kakvom su stanju spomenici na tim lokacijama, a spremamo se na obilazak mjesta iz 1990-ih. Obilaske smo osmislili polazeći od stava da o činjenicama trebaju govoriti povjesničari, ali i sami preživjeli, sa svih strana. Zato se nadam da MATIĆEVA inicijativa neće voditi u ishitrenu primjenu, a pogotovo je suvišan element obaveze obilazaka za sve učenike, jer treba postojati faktor slobodnog izbora. Ratne teme valja poučavati kao dio mirovnog obrazovanja, kako bi polučile jedan od najvažnijih obrazovnih ciljeva – izgradnju održivog mira.

■ Nenad Jovanović

KRATKO I JASNO

Preispitati Matićevu inicijativu

Kada se planiraju programi praktične nastave, bitno je uzeti u obzir da su povijesne situacije složene i višeslojne

Što mislite o najavi ministra branitelja Predraga Matića da će se uvesti dvodnevne ekskurzije osnovnoškolaca u Vukovar? Ta inicijativa treba preispitivanje. Nju treba inicirati Ministarstvo obrazovanja jer je to njegov resor, a zbog sagledavanja kompleksnosti ratnih zbivanja ne bi bilo primjereno ići na jedno mjesto stradanja. Kada se planiraju programi praktične nastave, bitno je uzeti u obzir da su povijesne situacije složene i višeslojne te nastojati stvari sagledati iz više perspektiva. Vrijeme je da i Ministarstvo obrazovanja pripremi inicijativu za stručno osmišljavanje praktične nastave o periodu 1990-ih, ali i razdoblju Drugog svjetskog rata i socijalizma. Imamo tri sloja nasilne prošlosti u 20. stoljeću o kojima bi mlade generacije trebale znati više.

Što zapravo mladi mogu obići?

U Hrvatskoj nema puno mjesta koja su uređena i na koja mladi mogu otići. U Vukovaru su uređena, ali tamo nema obilježja za ubijene srpske civile. Zapravo, u Hrvatskoj je vrlo mali broj spomenika koji podsjećaju na ubijene srpske civile, kao što je onaj u Varivodama. Nakon 1990-ih, od nekadašnjih sedam spomen-područja iz Drugog svjetskog rata danas funkcionira samo Jasenovac, a druga su devastirana ili se uz velike napore samih djelatnika dovode u prikladno stanje.

Bi li Ministarstvo moglo preuzeti iskustva Documente, koja je organizirala obilaski mjesta stradanja iz zadnjih 70-ak godina?

U pratnji povjesničara ili svjedoka tih vremena, obišli smo teren kako bismo se sami uvjerali u kakvom su stanju spomenici na tim lokacijama, a spremamo se na obilazak mjesta iz 1990-ih. Obilaski smo osmislili polazeći od stava da o činjenicama trebaju govoriti povjesničari, ali i sami preživjeli, sa svih strana. Zato se nadam da MATIĆEVA inicijativa neće voditi u ishitrenu primjenu, a pogotovo je suvišan element obaveze obilazaka za sve učenike, jer treba postojati faktor slobodnog izbora. Ratne teme valja poučavati kao dio mirovnog obrazovanja, kako bi polučile jedan od najvažnijih obrazovnih ciljeva - izgradnju održivog mira.

■ Nenad Jovanović